

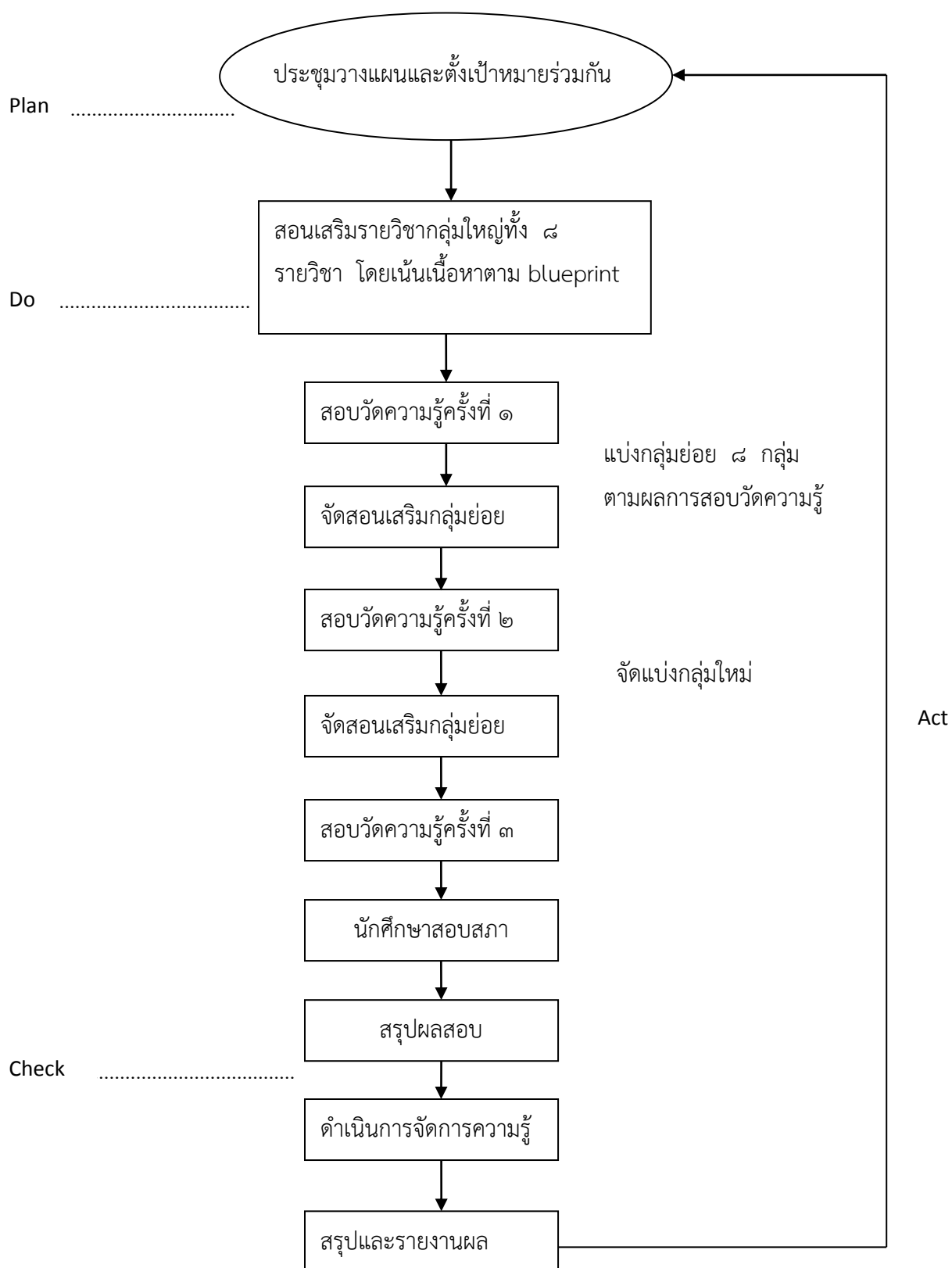
การจัดการความรู้ เรื่อง “แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาสู่วิชาชีพพยาบาล”

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา

๑. ที่มาและความสำคัญ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา เป็นวิทยาลัยฯในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตั้งอยู่เลขที่ ๓๑๒ หมู่ ๑๑ ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา มีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของระบบบริการสุขภาพ มีความสามารถในการให้บริการทางการพยาบาลโดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการดูแลสุขภาพประชาชนตามขอบเขตของวิชาชีพ ทั้งนี้การผลิตบัณฑิตนั้นมีตัวชี้วัดคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาของสถาบันที่สำคัญคือผลการสอบวัดความรู้เพื่อขึ้นทะเบียนใบประกอบวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาจากสภาการพยาบาล ซึ่งจากผลการสอบในปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา สอบขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพผ่านทุกรายวิชาในครั้งแรกต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือร้อยละ ๗๐ โดยในปีการศึกษา ๒๕๕๑ ผลการสอบผ่านทุกรายวิชาเท่ากับร้อยละ ๖๑.๑๙ ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ผลการสอบผ่านทุกรายวิชาเท่ากับร้อยละ ๕๕.๖๕ ปีการศึกษา ๒๕๕๓ ผลการสอบผ่านทุกรายวิชาเท่ากับร้อยละ ๕๒.๖๘ ซึ่งส่งผลให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดยที่สอบยังไม่ผ่านนั้นไม่สามารถประกอบอาชีพด้วยบทบาทของพยาบาลวิชาชีพได้ตามความต้องการของประเทศ อีกทั้งยังสะท้อนถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบัน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิต ผ่านระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ครบตามหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำมาซึ่งการให้บริการทางสุขภาพที่มีคุณภาพแก่ประชาชน วิทยาลัยฯจึงมีการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการสอบขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพ โดยได้จัดทำโครงการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาในการก้าวเข้าสู่วิชาชีพการพยาบาลด้วยความพร้อมในองค์ความรู้ทางการพยาบาลทุกสาขา จนกระทั่งสามารถสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของสภาการพยาบาลได้

๒. เป้าหมาย เพื่อให้นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการมีองค์ความรู้ตามขอบเขตวิชาชีพที่สภาพยาบาลกำหนดไว้และสามารถสอบขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพผ่านในครั้งแรก ๘ วิชา

๓. วิธีการดำเนินงาน

แผนภาพ แสดงรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อสอบขึ้นทะเบียนผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

๔. การจัดการความรู้

๔.๑ กลุ่มวิชาการได้จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์ ถึงเทคนิคการสอนแต่ละวิชา หลังจากสิ้นสุดการสอนประจำภาคการศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการสอนเสริมในแต่ละรายวิชา

๔.๒ จัดโครงการจัดการความรู้ โดยให้บัณฑิตที่ผ่านการสอบแล้ว มาสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ ระหว่างอยู่ในกระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนสอบ

๔.๓ ในปีการศึกษา ๒๕๕๔ ได้เชิญวิทยากรจากวิทยาลัยในสังกัดสถาบันบรมราชชนก มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษากับวิทยาลัยพยาบาลและนำผลที่ได้มาปรับปรุงการดำเนินการโครงการ

๕. ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่ได้รับ

๕.๑ ผลการสอบขึ้นทะเบียนใบประกอบวิชาชีพ

รายการ	ปีการศึกษา ๒๕๕๑	ปีการศึกษา ๒๕๕๑	ปีการศึกษา ๒๕๕๓	ปีการศึกษา ๒๕๕๔
ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่สอบผ่านใบประกอบวิชาชีพในครั้งแรก	๖๑.๑๙	๕๕.๖๕	๕๒.๖๘	๘๗.๙๔

นักศึกษาสามารถสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผ่าน ร้อยละ ๘๗.๙๔ จากเดิมปีการศึกษา ๒๕๕๓ เท่ากับ ร้อยละ ๕๒.๖๘ โดยวิทยาลัยฯได้รับโลรางวัลดีเด่นจากสถาบันพระบรมราชชนก ในปี พ.ศ.๒๕๕๕ จำนวน ๔ รางวัล คือ

๑.) จำนวนผู้สอบผ่านทุกรายวิชาในการสอบครั้งแรกมากที่สุดเป็นอันดับ ๒ ของวิทยาลัยฯในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

๒.) คะแนนเฉลี่ยทุกรายวิชาสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของผู้สอบทั่วประเทศ

๓.) ผู้สำเร็จการศึกษาสอบผ่านทุกคนในรายวิชากฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

๔.) ผู้สำเร็จการศึกษาสอบผ่านทุกคนในรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ

๕.๒ บัณฑิตพยาบาลมีความรู้ความสามารถ พร้อมทั้งจะไปปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้รับบริการได้ทันกับความต้องการของทุกพื้นที่

๕.๓ สถาบันการศึกษาได้รับการยอมรับในกระบวนการพัฒนาระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพการศึกษาด้วยพันธกิจที่สำคัญคือการผลิตบัณฑิต

๕.๔ สถาบันมีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในศักยภาพของกระบวนการเรียนการสอนจากผลการสอบที่ผ่านเกณฑ์สภาพยาบาล

๖. สรุปประเด็นที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices)

๖.๑ ด้านอาจารย์ อาจารย์ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสอนเสริมในหัวข้อที่เชี่ยวชาญและสัมพันธ์กับเนื้อหาที่อาจารย์สอน โดยเนื้อหาที่สอนสอนนั้นยึดตาม Blueprint ของสภาการพยาบาล

๖.๒ การสอนเสริมช่วงแรก จะสอนเสริมเป็นกลุ่มใหญ่ โดยสอนทุกเนื้อหาตาม Blueprint ลักษณะการสอนจะเน้น Concept พร้อมยกตัวอย่างจากสถานการณ์จริงที่นักศึกษาามีประสบการณ์จาก

การศึกษาดูงานหรือจากการฝึกภาคปฏิบัติมาประกอบการอธิบาย บางหัวข้อจะมีตัวอย่างข้อสอบเพื่อฝึกทักษะการวิเคราะห์ข้อสอบ

๖.๓ การสอบ ในรอบแรกจะประสานกับอาจารย์ผู้สอนเสริม ให้ทำการแต่งข้อสอบหรือเลือกข้อสอบ โดยแต่งข้อสอบหรือเขียนข้อสอบข้อที่ง่าย ไม่ซับซ้อน และตรงตาม Blueprint สภา

๖.๔ ภายหลังการสอบในแต่ละครั้ง อาจารย์ประจำวิชาจะแจ้งผลการสอบแก่นักศึกษา โดยแยกเนื้อหาตาม Blueprint และแจ้งให้กับอาจารย์ที่สอนเสริมรับทราบ ซึ่งช่วยให้นักศึกษาทราบจุดอ่อนรายข้อ ของตนเองและผู้สอนจะทราบผลการสอนเสริมในเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบ

๖.๕ การเฉลยข้อสอบ อาจารย์จะเฉลยข้อสอบให้นักศึกษา โดยสอนตั้งแต่เทคนิคการตัดตัวเลือกที่ไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้องและเฉลยตัวเลือกที่ถูกต้องพร้อมเหตุผลประกอบ

๖.๖ การแบ่งกลุ่มย่อย แบ่งตามคะแนนของนักศึกษาเป็น ๘ กลุ่มย่อย ซึ่งอาจารย์จะมีความใกล้ชิดกับนักศึกษามากขึ้น ส่งผลให้สามารถสอนนักศึกษาได้ทั่วถึงร่วมกับการปรับวิธีการสอนตามความสามารถของนักศึกษา เน้นการเพิ่มเติมสาระสำคัญที่นักศึกษาแต่ละคนยังไม่เข้าใจหรือขาดเทคนิคในการจำซึ่งเป็นพื้นฐานของการนำไปใช้ โดยอาจารย์จะสอนเสริมด้วยความเข้าใจในความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคนและไม่ตำหนิ จึงทำให้นักศึกษากล้าถามข้อสงสัยเพิ่มขึ้น

๖.๗ การทำข้อสอบบ่อยๆ การทำข้อสอบบ่อยๆ มีการเฉลยและทำความเข้าใจร่วมกัน จะทำให้นักศึกษาเกิดทักษะในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญจากโจทย์และตัดสินใจเลือกคำตอบในเวลาจำกัด ส่งผลให้เกิดความมั่นใจในกระบวนการทำข้อสอบเพิ่มขึ้นและมีความเข้าใจในสาระสำคัญในแต่ละหัวข้อของแต่ละรายวิชามากขึ้น เมื่อได้ฝึกทำโจทย์ที่หลากหลายซึ่งยังคงสาระสำคัญหรือ Concept เดิม แต่ต่างสถานการณ์กัน

๖.๘ เพื่อนช่วยเพื่อน นักศึกษาจะรับรู้และเข้าใจถึงระดับการรับรู้ที่แตกต่างกันของเพื่อนในกลุ่ม กระบวนการเพื่อนช่วยเพื่อนจะส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสอธิบายให้เพื่อนฟังได้ชัดเจนโดยใช้ภาษาที่ง่าย ในบางประเด็นที่เพื่อนฟังอาจารย์แล้วไม่เข้าใจหรือเข้าใจไม่ตรงตามความเป็นจริง กระบวนการเพื่อนช่วยเพื่อนจึงส่งเสริมให้นักศึกษาซึ่งเป็นผู้อธิบายและตัวนักศึกษาผู้ฟังเอง เกิดกระบวนการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อสอบ การจดจำองค์ความรู้ที่แม่นยำขึ้นและการเสริมจุดแข็งในด้านการถ่ายทอดเทคนิคการจำ ซึ่งนักศึกษาต้องใช้เป็นพื้นฐานในการนำเอาองค์ความรู้ไปใช้ในการตอบโจทย์สถานการณ์ทางการพยาบาล

๖.๙ การติดตาม การติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ ขณะดำเนินงานเพื่อติดตามผลการพัฒนาตนเองของนักศึกษารายบุคคลในแต่ละรายวิชา จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเพิ่มเติมสาระความรู้รายบุคคลและรายวิชา อันจะส่งผลให้เพิ่มร้อยละของผู้ที่สอบผ่านจากนักศึกษาอีกจำนวนหนึ่งที่มีจุดอ่อนในบางวิชาหรือบางหัวข้อเท่านั้น

๖.๑๐ กลยุทธ์ของสถาบัน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา มีแนวปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาในการสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของสภาการพยาบาล คือ **“กลยุทธ์ ๖ ประการสู่ความสำเร็จ”** โดยการจัดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อหาแนวปฏิบัติที่ดีในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาในการสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสำหรับอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา โดยได้ร่วมกับอาจารย์ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมาจนได้แนวปฏิบัติที่ดี คือ **“กลยุทธ์ ๖ ประการสู่ความสำเร็จ”** ประกอบด้วย

๑.) ตรวจสอบความพร้อม โดยการทดสอบความรู้พื้นฐานของนักศึกษาทุกคน ทั้ง ๘ รายวิชา แล้วนำผลการสอบมาจัดแบ่งนักศึกษากเป็นกลุ่มย่อย จำนวน ๘ กลุ่ม

๒.) **ชักซ้อมความเข้าใจ** อาจารย์ประจำกลุ่มย่อยทั้ง ๘ กลุ่ม กระตุ้นให้นักศึกษาได้ทำความเข้าใจ Concept ที่สำคัญของแต่ละรายวิชา โดยใช้ mind mapping

๓.) **วิเคราะห์แยกแยะ** โดยใช้ตัวอย่างข้อสอบที่อาจารย์ได้คัดเลือกสำหรับแต่ละ Concept ตาม blueprint สภาการพยาบาล มาให้นักศึกษาได้ฝึกทำในกลุ่มย่อย หลังจากนั้นให้ร่วมกันเฉลย และร่วมกันวิเคราะห์ในแต่ละตัวเลือกของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยอาจารย์ประจำกลุ่มจะทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยชี้ประเด็นเพื่อนำเข้าสู่ Concept ที่สำคัญของข้อคำถามนั้น

๔.) **เสนอแนะแนวทาง** โดยจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เช่น สื่อต่างๆ เพื่อศึกษด้วยตนเองนอกเวลา และให้ตัวแทนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาได้มาพูดคุยและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเตรียมตนเองให้พร้อมในการสอบสภาการพยาบาล

๕.) **ประเมินความเสี่ยง** โดยใช้ชุดข้อสอบทั้ง ๘ รายวิชา มาทดสอบกับนักศึกษาทุกคนอีกครั้ง หลังจากเสร็จสิ้นการทบทวนทุกรายวิชา เพื่อประเมินความพร้อมในการสอบสภาการพยาบาล

๖.) **หลีกเลี่ยงข้อผิดพลาด** โดยคัดเลือกเฉพาะนักศึกษาที่สอบไม่ผ่าน ๖๐ % ในทุกรายวิชา มาแบ่งเป็นกลุ่มย่อย โดยให้นักศึกษาแต่ละคน วิเคราะห์ข้อสอบในรายวิชาว่ายังมีความผิดพลาดในข้อใดตาม blueprint สภา เพื่อดูว่ายังไม่ผ่านใน Concept ใดบ้าง เพื่อให้อาจารย์ประจำกลุ่มย่อยทำหน้าที่วิเคราะห์แยกแยะและสรุปชี้ประเด็น เพื่อให้นักศึกษาได้ซักถามและทำความเข้าใจ

๗.) **สร้างเสริมความปรองดองและให้กำลังใจ** โดยจัดกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน โดยให้นักศึกษาที่สอบผ่าน ๖๐ % ในทุกรายวิชา ให้มาช่วยทบทวนความเข้าใจและให้กำลังใจเพื่อนที่ยังสอบไม่ผ่านในแต่ละรายวิชา เพิ่มเติมนอกตารางการทบทวนโดยอาจารย์ โดยนำมาดำเนินการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ ๔ ปีการศึกษา ๒๕๕๔

๖.๑๑ **ขวัญและกำลังใจจากผู้บริหาร** การที่ผู้บริหารให้ขวัญและกำลังใจแก่คณาจารย์และนักศึกษา โดยพบนักศึกษาและอาจารย์เป็นระยะ ทำให้คณาจารย์มีกำลังใจและพร้อมที่จะเสียสละเวลาและภาระงานส่วนตัวเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ขณะเดียวกันนักศึกษาเองก็จะรู้สึกว่าได้รับการเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้บริหาร และสังเกตเห็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบสอนในแต่ละรายวิชากระตือรือร้นที่จะถ่ายทอดความรู้ ผู้เรียนจึงมีกำลังใจที่จะเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ

๗. ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

๗.๑ **ผู้บริหาร** ให้ความสำคัญ และสนับสนุนในด้านงบประมาณ เวลา ตลอดจนติดตามกำกับกำกับการดำเนินงานและให้กำลังใจแก่นักศึกษาและอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ

๗.๒ **นักศึกษา** ความทุ่มเท เอาใจใส่และความมุ่งมั่นของนักศึกษา ความสามัคคีในกลุ่มเพื่อนที่นักศึกษาช่วยเหลือกันเองทำให้การสอบประสบความสำเร็จ

๗.๓ **อาจารย์** มีการพัฒนาวิธีการสอน และเทคนิคการช่วยจำให้กับนักศึกษา มีความมุ่งมั่น เสียสละ และมีการทำงานเป็นทีม ในการที่จะสอนเสริมให้กับนักศึกษา ทำให้นักศึกษาเห็นความตั้งใจของอาจารย์ จึงมีกำลังใจในการสอบให้ผ่าน

๗.๔ **การมีส่วนร่วม** การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การดำเนินงานร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด ทำให้เกิดเอกภาพในการดำเนินงาน